

ДО БІОГРАФІЇ ФЕДОРА ІВАНОВИЧА ЧИРВИ

Федір Іванович Чирва - вчитель, ветеран війни та видатний поет Сумщини. Якими ж дорогами мандрував він, по крихті збираючи враження й мудрість, щоб на схилі життя подарувати їх читачеві всі разом?

12 лютого 1923 р., коли в дружини Чирви Івана Івановича - Оксені Василівни - з'явився на світ третій, тепер уже останній, хлопчик Федько. Ото і був поет - Чирва Федір Іванович. І почалася пора дитинства. Хоч випало на нього немало лиха, зважаючи на історичні події того часу, та:

*Ніхто не скаже, що багатше
На світі ми усіх жили.
Але було в нас те найкраще,
Що ми людьми таки росли.*

Аж ось у складному 1932 р. мати, Оксеня Василівна, веде записувати хлопця до школи. Саме тоді, навчаючись у школі, над усе Федір мріяв писати вірші, саме для цього намагався вчитися найкраще. Скільки було радості, коли побачив у “Колгоспній правді” свою фотокартку серед кращих учнів середньої школи. У 1939-1941 рр. був дописувачем обласних газет “Більшовицька зброя” та “Більшовицька молодь” [1]. Однак, “... всі мрії перекреслила війна”. Лише закінчивши 9-й клас, 17-річним юнаком потрапив Федір Іванович на фронт. Там пробув він недовго - 4 листопада 1943 р., при визволенні Києва його тяжко поранили. “Мене було тяжко поранено. Я дуже довго лікувався. І лише в 1944 році повернувся додому. Спочатку у мене було звання рядовий, а пізніше був кулеметником. У своєму загоні я був із своїм другом Курочкою Василем. Саме він допоміг вибратися мені, коли я був важкопораненим. Мене було тяжко поранено через тазову кістку у живіт осколком снаряду”. Біль війни не залишає поета й досі: “... Як забути солдатів-ровесників тих, чий голос й досі мені чути у снах стривожених моїх”. А далі - госпіталі Мічуринська, Бугульми, Уфи. А потім - районна, міжрайонна, обласна лікарні та безнадійність на життя з незаростаючими ранами [2].

Лише через 12 років після закінчення 9-го класу, він самотужки заочно закінчує 10-й клас, а в 1960 р. - Сумський

педінститут (фізико-математичний факультет) і прийшов учителювати на рідну землю. Берестівка, Панасівка, Липова Долина... Це не просто віхи на життєвому шляху. Це все життя, вся душа, серце, віддане дітям. Був Федір Іванович відмінником народної освіти. І не дарма. Колись розповідав він, як виходив мало не о 4 ранку з Липової Долини, щоб потрапити на перший урок у Берестівську школу, де тоді працював. А урок цей - один у той день. Майже 4 години туди, провести урок, майже 4 години назад. А вдома - троє дітей. Варті уваги спогади Федора Івановича про своїх учнів, які бігли йому на зустріч, будучи вже поважними старшокласниками, щоб поділитися своїми новинами, щось запитати, про щось посперечатися. А усмішка, що скромно сяє на його обличчі під час таких екскурсів у минуле, краще за всі слова говорить про ту найбільшу у житті Вчителя любов - любов до своїх учнів.

За приклад педагога взяв собі Федір Іванович свого вчителя географії - Петра Митрофановича Хекала, який з часів війни спочиває в землі Чехословаччини, в могилі №97. Доводилося читати географію і йому - поряд з фізикою, математичними дисциплінами, образотворчим мистецтвом. І вкладав у неї Федір Іванович всю душу, здійснюючи з учнями уявні "мандрівки на вертольоті" понад країнами, які вивчалися, точно так, як "мандрував" колись у ролі учня. "Любив дітей і відчував, як вони любили мене. Так і зносив у своєму серці важку ношу смутку за нездійсненими мріями літературного тайнства, похованого війною" [3].

А воно таки знайшло собі шлях, вилилося з душі, розлилося по сторінках зошитів, газет, збірки "Нестихаючий голос відлунь", що вийшла в світ у 1999 р. Тепер Федір Іванович не залишає поетичної ниви, щиро ділячись із читачами побаченим навколо, осмисленням його, а головне - оптимістичним світоглядом. Походить він не від непомічених проблем чи відсутності власних переживань, а від віри в краще в душі людини. Адже сам Федір Іванович, здається, аж промениться власним світлом, сяйвом всього найкращого, що може бути в людині... Відчувши шану своєї поезії і творчості багатьох читачів, у нього додалося сил. Друкувався в газетах "Сумщина", "Червоний промінь", "Сільські вісті", "Цілком відверто" та "Наш край". Поет пише про любов: до рідної землі, до природи, до матері і дітей. Про повагу, вірність і чесність. Про школу. Про відголосся війни. Пише для таких же, як і сам, немолодих людей. Молодих цікавить "про кохання", а старші замислюються про людські відносини глибше.

"І якщо читач відчує у моїх віршах і легенький подих іронії, і своєрідний тон оптимізму з вкрапленням трішки бентежного суму - то, мабуть, плід моєї непідробленої долі" [4].

Липова Долина - нев'янучий цвіт

*Де шлях розтинає широкі простори,
З Ромен у Полтаву полями біжить,
В долині глибокій, обабіч Хоролу
Село, мов картинка, в пониззі лежить.
Проходили війни. Лишались руїни...
Моє ж село рідне - нев'янучий цвіт.
Ти пісня калини, перлина Сумщини,
О скільки ж відразу тобі уже літ?
Тут прадіди наші на подвиг ставали,
Вклонялися низько священній землі.
Серпи і підкови для коней кували,
Гострили в походи козацькі шаблі.
Це ж тут під вербою калина стояла,
Коромислом воду бабуся несла...
Це ж тут і матуся мене сповивала,
В казкове дитинство за руку вела.
Була ти литовська, була ти і польська,
Топтала й турецько-татарська орда.
І шведи тут бились, і німці глумились,
А ти піднімалась жива й молода.*

На мою думку, таких людей, як Федір Іванович, ми зустрічаємо не часто на своєму шляху. Я надзвичайно рада, що маю таку нагоду поспілкуватися з цим поетом, дізнатися з вуст, а не з книг, чимало історичних фактів про Другу світову війну та ін. Ця біографія дійсно варта уваги. Біографія одного з небагатьох ветеранів, який пройшов тернистими шляхами своє життя, завжди прагнув допомогти оточуючим, а зараз, на 87-му році життя висловлює свої думки на аркушах паперу та завжди відвідує шкільні та інші заходи у своєму селищі. Люди часто запрошують його на такі збори, щоб почути спогади поета.

1. Мотиви Прихоролля. - Л.-Долина, 2002. - С.13-16.
2. Зі слів Федора Івановича.
3. Наш край - №12-13. - 2003. - 11 лютого.
4. Пролісок. - Липова Долина, 1994. - С.10.